



...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.429/2025/4.
A felperes:	felperes (felperes címe.)
Az alperes:	Nemzeti Adó- és Vámhivatal (alperes címe)
Az alperes képviselője: A per tárgya:	személyi szakértő közszolgálati jogviszony megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita alperes (15. sorszám alatt)
A fellebbezést benyújtó fél:	
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 34.K.704.425/2024/14. számú ítélete

...

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja, és kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára fizessen meg 388.800 (háromszáznyolcvannyolcezer-nyolcszáz) forint kereseti és 518.400 (ötszáztizennyolcezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2020. április 1. napján kormánytisztviselői jogviszonyt létesített, amelynek keretében az alperes főosztályi osztálylán informatikai szakreferens beosztásban foglalkoztatták. A kinevezését megelőzően (2020. március 24. napján) az alperes által rendszeresített nyomtatványon összeférhetetlenségi nyilatkozatot tett, amelyben foglalkoztatását érintő kizáró okot nem tüntetett fel; engedélyköteles tevékenységként igazságügyi informatikai szakértőjelölti tevékenységet jelölt meg, továbbá kijelentette, hogy üzletvezetési, cégvezetői, képviseleti tevékenységet nem végez, vezető tisztségviselőként,

felügyelőbizottsági tagként olyan gazdasági társaságban, ami önkormányzati, köztisztviselői többségi tulajdonban vagy tartósan állami tulajdonban van, nem jár el. Az alperes engedélyezési jogkörrel felruházott vezetője az igazságügyi szakértőjelölti tevékenység gyakorlását 2020. április 27. napján engedélyezte számára.

[2] 2021. január 1. napján a felperes kormánytisztviselői jogviszonya – a munkakörének módosítása nélkül, a főosztály2 osztály2 szolgálatteljesítési hely meghatározásával, a jogviszonya jogfolytonosságának elismerése mellett – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: NAV Szj. tv.) 249. § (1) bekezdés a) pontja alapján tisztviselői státuszú adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonnyá (a továbbiakban: szolgálati jogviszony) alakult át.

[3] A felperes 2024. február 28. napjától személy2 és személy3 (a továbbiakban: közvetlen vezető) munkatársaihoz hasonlóan a Zrt.1 (a továbbiakban: gazdasági társaság) önálló képviselője és vezető tisztségviselője lett; az igazságügyi informatikai szakértői tevékenység ellátása érdekében eszközölt munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítéséhez és folytatásához a közvetlen vezetője engedélyét kérte, aki az azzal kapcsolatos nyomtatvány záradék részét 2024 márciusában aláírta. A gazdasági társaság főtevékenységeként a NIS2 irányelv (a továbbiakban: irányelv) követelményeinek teljesítése érdekében az annak hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek részére nyújtott teljeskörű szolgáltatás, információtechnológiai szaktanácsadás és kiberbiztonsági feladatellátás került feltüntetésre.

[4] Az alperes főosztály3 főosztályvezetője 2024. július 25. napján az főosztály4 főosztályvezetőjét (a továbbiakban: munkáltatói jogkörgyakorló) arról tájékoztatta, hogy a felperes 2024. február 28. napjától a gazdasági társaság önálló képviselőjévé és vezető tisztségviselőjévé vált, ami összeférhetetlenségi helyzetet teremtett.

[5] Az alperes az engedélyköteles tevékenység bejelentésének elmulasztása miatt a felperessel szemben – a NAV Szj. tv. 90. § (2) bekezdés b) pontjának, valamint az alperes vezetője által 2040/2022/VEZ számon kiadott szabályzat (a továbbiakban: Foglalkoztatási Szabályzat) 557., 558., 559. és 564. pontjainak megsértésére hivatkozással – fegyelmi eljárást indított, egyúttal felszólította, hogy a gazdasági társasággal fennálló képviselői jogviszonyát és az azzal összefüggő tevékenységét harminc napon belül szüntesse meg, annak nem teljesítése esetére a szolgálati jogviszonya NAV Szj. tv. 92. § (1) bekezdése alapján történő megszűnését helyezte kilátásba. A fegyelmi jogkör gyakorlója a fegyelmi eljárást – a felperes évi rendes szabadsága igénybevételének időtartamára – 2024. augusztus 1. napjától 2024. augusztus 12. napjáig felfüggesztette.

[6] A felperes – a munkáltatói felhívásnak eleget téve – a gazdasági társaságban betöltött igazgatósági tagságáról és vezető tisztségviselői megbízatásáról 2024. augusztus 7-i

hatállyal lemondott; aminek ellenére a fegyelmi jogkör gyakorlója 2024. augusztus 13. napjától az állásából felfüggesztette.

[7] A fegyelmi tanács 2024. november 7. napján kelt szám1 iktatószámú fegyelmi határozatában megállapította, hogy a felperes a terhére rótt fegyelmi vétséget elkövette és – egyhangú döntéssel – a NAV Szj. tv. 187. § (4) bekezdés i) pontja szerinti hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabásáról rendelkezett. A fegyelmi határozat indokolásában a fegyelmi vétség tárgyi súlyát és fegyelemre gyakorolt hatását – az alperesi szervezet informatikai biztonságának veszélyeztetésére tekintettel – különösen nagynak; a szándékos elkövetést ugyancsak súlyosbító körülménynek értékelte; megállapítása szerint olyan személyi körülmény, amely akár enyhítő, akár súlyosbító körülményként lenne figyelembe vehető, nem merült fel; a felperes korábban fegyelmi büntetésben nem részesült.

[8] Az alperes a 2024. november 20. napján kelt, határozatl iktatószámú határozatával a felperes szolgálati jogviszonyát – 2024. november 19-i hatállyal – a NAV Szj.tv. 67. § f) pontjára alapítottnak – hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel – megszüntette. Határozatának indokolása szerint a fegyelmi eljárás során megállapítást nyert, hogy a felperes a szolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkesen megszegte, ugyanis a munkáltatói jogkörgyakorló engedélye nélkül gazdasági társaságban önálló képviselői és vezető tisztségviselői tevékenységet látott el, amelynek következményeként vele szemben fegyelmi büntetésként hivatalvesztés került kiszabásra. A fegyelmi tanács a fegyelmi vétséget szándékosan elkövetettnek, annak tárgyi súlyát és a fegyelemre gyakorolt hatását rendkívüli mértékűnek minősítette, álláspontja szerint a felperes személyi körülményeit tekintve enyhítő körülmény nem merült fel, mint ahogyan azt sem tekintette a fegyelmi vétség enyhítésére szolgáló oknak, hogy a felperes korábban fegyelmi büntetésben nem részesült, tekintettel arra, hogy az a NAV informatikai biztonságaért felelős foglalkoztatottal szemben alapvető elvárás.

A kereset és a védírat

[9] A felperes módosított keresetében a fegyelmi és a szolgálati jogviszonyának megszüntetéséről szóló határozatok megsemmisítését, valamint – a szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként – az alperes 4.215.321 forint elmaradt illetmény, 137.792 forint cafeteria juttatás, továbbá 10.827.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Keresetében előadta, hogy a gazdasági társaságban kifejtett tevékenysége engedélyezéséhez szükséges nyomtatványt 2024 márciusában ténylegesen kitöltötte, azt a közvetlen vezetőjével aláíratta, majd egy borítékban elhelyezve a főosztályvezetői titkárságon hivatalos érkeztetés nélkül hagyta. Ugyanakkor elismerte, hogy a kérelem hivatali érkeztetésére és annak a személyi anyagában való elhelyezésére a későbbiekben sem került sor. Hangsúlyozta, hogy az összeférhetetlenségi okot – a munkáltató felhívását követően – nyomban megszüntette; a munkája során rendszereket tesztelt, nem valós adatokkal dolgozott, az alperes informatikai rendszeréhez kiemelt jogosultsága nem volt, ezért a gazdasági társaság alapításával az alperes információbiztonsági rendszerének működését nem veszélyeztette. A cselekménye elkövetésének szándékos alakzata igazolást nem nyert, emiatt a hivatalvesztés büntetés eltúlzottnak minősül. Az érdemi döntés meghozatala során az alperes nem megfelelő

postázási gyakorlatát, a jogviszonya rendkívül hosszú (27 éves) időtartamát, szívbetegségét, három – felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló – már felnőttkorú gyermeke tartásának és elvált családi állapotának tényét, valamint az állami szektorban való elhelyezkedési lehetősége korlátait is kérte figyelembe venni.

[10] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a felperes a kérelem benyújtását nem bizonyította; azt a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 90. § (1) bekezdése alapján a munkáltatói jogkör gyakorlójához a közvetlen vezetőjének kellett volna felterjesztenie. Kiemelte, hogy a felperest foglalkoztató egység fő feladata a szervezet információs biztonságának védelme; kérte annak figyelembevételét, hogy a felperes a gazdasági társaságot 2024. február 28. napján, – az általa hivatkozott kérelem benyújtását megelőzően – előzetes engedély nélkül alapította, ezért vétkes kötelezettségszegést követett el. Álláspontja szerint jelen ügyben annak relevanciája nincs, hogy a felperes a gazdasági társaságban a vezetői tisztséghez kapcsolódó tevékenységet ténylegesen nem fejtett ki, a kötelezettségszegés már azzal megvalósult, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység ellátásához szükséges cégalapítás előzetes engedély nélkül történt; ezen túlmenően azt a tény is értékelni szükséges, hogy a felperes a szolgálati jogviszonya fennállása alatt a munkáltató felé már a korábbiakban is nyújtott be kérelmet, így annak eljárási rendjéről – a hivatkozásával ellentétben – tudomással bírt. A perbeli esetben postázás nem történt, így a felperes a téves postázási gyakorlatra alappal nem hivatkozhat. A fegyelmi büntetés kiszabásának arányossági vizsgálatát érintően bizalomvesztésre utalt, ami álláspontja szerint a hivatalvesztésre alapot teremt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest – a kereseti kérelemmel egyezően – 4.215.321 forint elmaradt illetmény, 137.792 forint cafeteria juttatás és 10.827.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte. Döntését a NAV Szj.tv. 5. §-ára, 89. § (2) bekezdésére, 90. § (2) bekezdés b) pontjára, 91. § (1) bekezdés a) pontjára, (3), (7) bekezdéseire, 92. § (1), (2) bekezdéseire, 187. § (2) bekezdésére, (4) bekezdés i) pontjára, (5) bekezdésére, 190. § (1) bekezdésére, 191. § (1) bekezdésére, 216. § (1) bekezdés c) pontjára, (4), (5) bekezdéseire, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományát érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 672/2020. (XII.28.) Korm. rendelet 77. §-ára alapította. Az ítéletének [59]-[65] bekezdéseiben rögzítette, hogy a fegyelmi eljárás megindítására és lefolytatására a vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint került sor. Megállapította, hogy a felperes tudomással bírt arról, hogy a gazdasági tevékenység kifejtéséhez szükséges jogviszony létesítését a munkáltatói jogkör gyakorlójával engedélyeztetnie kell, ugyanis a kormánytisztviselői jogviszonya keletkezésekor az alperes – az arra rendszeresített nyomtatvány kitöltésére való felhívással és annak tartalma alapján – számára e tekintetben tájékoztatást nyújtott. E nyomtatvány tartalmazta azt is, hogy az alperes mely jogviszonyokat, tevékenységeket minősít tiltottnak, engedélyhez vagy bejelentéshez kötöttnek. A felperes azon hivatkozását, miszerint a kérelmét a főosztályvezetői titkárságon egy borítékban hagyva – hivatalos érkeztetés nélkül – benyújtotta, elfogadta. E körben rögzítette, hogy személy² és személy³ (akiknek az engedély megadásához szintén érdekük fűződött) tanúvallomásai a felperes azon nyilatkozatát, ami szerint a kérelmet a közvetlen vezetőjével aláíratta,

alátámasztották. Megállapítása szerint a kérelem előterjesztésére vonatkozó ismeret hiánya a felperes terhére nem értékelhető; a perbeli esetben a munkáltatói tájékoztatásra vonatkozó bizonyítékot – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 79. § (2) bekezdése alapján – az alperesnek kellett volna előterjesztenie, ami azonban az érdemi döntés meghozataláig elmaradt. Utalt arra is, hogy a rendőrség Szolgálati Szabályzatára való alperesi hivatkozás alaptalan, hiszen annak hatálya az adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban állókra nem terjed ki. Az ítéletének [70] bekezdésében rámutatott, hogy a felperes az engedélyeztetés tényét nem tudta bizonyítani, amelynek következtében megállapítható, hogy a NAV Szj. tv. 90. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettségét megszegte. Ezt követően a felperes vétkességét vizsgálta, aminek eredményeként megállapította, hogy a perbeli esetben tanúsított magatartás gondatlannak minősül, a szándékos elkövetés kizárt; a felperes által benyújtott – habár szabályszerűen nem érkeztetett – kérelem elbírálásával összefüggő bizakodásnak volt alapja, ugyanis a felperes az alperestől a kormánytisztviselői jogviszonya létesítését követően bejelentett igazságügyi informatikai szakértőjelölti tevékenység engedélyezéséről sem kapott külön írásbeli tájékoztatást. Mindezekre tekintettel azt a következtetést vont le, hogy a felperesre kiszabott hivatalvesztés büntetés – szándékos elkövetés hiányában – eltúlzottnak tekinthető, a fegyelmi büntetés kiszabása során a fokozatosság elve sérült, enyhítő körülmények figyelembevételére nem került sor, amelyre tekintettel a szolgálati jogviszony NAV Szj. tv. 67. § f) pontja szerinti megszüntetése jogellenesnek bizonyul. Megjegyezte továbbá, hogy a bizalomvesztésnek felmentést kellett volna maga után vonnia, az a legsúlyosabb fegyelmi büntetésre okot adó szempontként nem lett volna figyelembe vehető. E körben az alperes által előterjesztett tanúbizonyítási indítványt – a már rendelkezésre álló okirati bizonyíték tartalmára hivatkozással – elutasította.

[12] A szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei (elmaradt illetmény, cafeteria juttatás és kártérítési igény) tekintetében a NAV Szj. tv. 216. § (4) és (5) bekezdéseiben foglaltakat alkalmazva a felperes nyilatkozatait teljes körben elfogadta, ezáltal a keresetet – az eset összes körülményét mérlegelve és azt a jogsértés súlyával is arányban állónak ítélve – összecszerűségében (számszakilag is) megalapozottnak találta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[13] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset egészében történő elutasítását, másodlagosan annak megváltoztatásával a felperes javára megítélendő kártérítés kilenczavi távolléti díjnak megfelelő összegről kéthavi mértéknek megfelelő összegre mérséklését kérte. Jogszabálysértésként a Kp. 78. § (2) bekezdését, az Alaptörvény R) cikke (3) bekezdését, 28. cikkét, a NAV Szj. tv. preambulumát, 216. §-át jelölte meg. Álláspontja szerint a per során igazolást nyert, hogy a felperes a fegyelmi vétséget szándékosan követte el, hiszen az engedélyezés szükségességéről tudomással bírt, annak megszerzése iránt tett lépését igazolni nem tudta; a hivatalosan nem érkeztetett bejelentése későbbi sorsa iránt sem érdeklődött; így esetében a hivatalvesztés büntetés kiszabása eltúlzott mértékűnek nem tekinthető. Az elsőfokú bíróság a tényállás helytálló megállapítását követően téves jogkövetkeztetést vont le, amikor a jogviszony megszüntetésének jogellenességét megállapította; hiszen a jogalkotó szándéka arra nyilvánvalóan nem irányulhatott, hogy egy szabályosan lefolytatott fegyelmi eljárást követő

igazoltan elkövetett fegyelmi vétséget a munkáltató, valamint a perben eljáró bíróság ne szankcionáljon. A tanúvallomásokat a bizonyítékok köréből – a tanúk elfogultságára hivatkozással – kérte kirekeszteni, tekintettel arra, hogy a felperes és közöttük az érdekazonosság fennállt, esetükben hasonló tényállás alapján szintén fegyelmi eljárás lefolytatására került sor. Amennyiben a kérelmek engedélyezéséhez valódi érdekük fűződött volna, akkor nyilvánvalóan szabályszerűen jártak volna el. A felperes a beosztásánál fogva felelős volt az alperesi szervezet informatikai biztonságáért, a gazdasági társaságban vállalt vezető tisztségviselői pozíciója arra komoly veszélyt jelentett. Eseti bírói döntésekre utalással kiemelte, hogy a gazdasági társaság a cégbejegyzés alapján bármikor az addig nem gyakorolt tevékenységbe kezdhet, ezért közömbös, hogy éppen olyan működést pillanatnyilag nem fejt ki.

[14] A másodlagos fellebbezési kérelmében az Alaptörvény rendelkezéseinek azok céljaival való értelmezésének összhangjára hívta fel a figyelmet, ennél fogva arra, hogy a bíróságnak az eljárása során nem csak a törvény szövegét, hanem a jogalkotó azzal kapcsolatos eredeti akaratát, szándékát és célját is vizsgálni szükséges. Hivatkozott továbbá a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiumának 64. számú állásfoglalásában (a továbbiakban: MK. 64. számú állásfoglalás) rögzítettekre, miszerint amennyiben a vizsgálat eredményeképpen az állapítható meg, hogy a kiszabott fegyelmi büntetés túlzottan súlyos, úgy azt enyhíteni kell, de annak kiszabása alól az érintett nem mentesíthető.

[15] A kereset összecszerűsége tekintetében a NAV Szj. tv. 5. melléklete 2. részének 7. sorára és 187. § (6) bekezdésére utalva arra hivatkozott, hogy a felperes írlteménye – a személyi írltemény visszavonása fegyelmi büntetés esetén 1.203.000 forint helyett 540.000 forint lenne, ami mind az elmaradt írltemény, mind pedig a kártérítés összegére is kihatással kell, hogy legyen. Ez utóbbi kérelem tekintetében az elsőfokú bíróság mérlegelését nem fogadta el, annak másodfokú bíróság általi felülbírlátát kérve.

[16] A felperes fellebbezési ellenérltemében az elsőfokú bíróság írltemének helybenhagyását kérte, a hivatalvesztés büntetés eltúlzott mértékét és a jogviszonya hosszú időtartamát hangsúlyozva.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[17] A fellebbezés – az alábbiak szerint – alapos.

[18] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság írltemét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita szempontjából irányadó tényállást a fegyelemi eljárásban értékelte fegyelmi vétség elkövetésének tényét írltemően helyesen tárta fel, azonban abból téves jogkövetkeztetésre jutott, miszerint a hivatalvesztés fegyelmi büntetést eltúlzott mértékűnek minősítve és a szolgálati jogviszony megszüntetésének jogellenességét megállapítva a keresetet alaposnak találta.

[19] Az elsőfokú bíróság a fegyelmi eljárás vizsgálata során eljárási hibát nem azonosított; a jogvita kereteinek megállapításakor helytállóan rögzítette, hogy a felperes a fegyelmi vétség elkövetését vitatta, a terhére megállapított jogsértés jogalapját és a rendkívüli súlyú fegyelmi büntetés kiszabását kifogásolta, ezért a másodfokú bíróságnak a törvényszék ítéletét elsőként e kérdéskörben kellett felülbírálnia, majd a – hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabására alapított – jogviszony megszüntetéssel összefüggő ítéleti rendelkezés jogszerűségéről (megtámadási kereseteket érintően) és az alkalmazott jogkövetkezményekről (marasztalási keresetről) állást foglalnia.

[20] A perben nem volt vitatott, hogy a felperes 2024. február 28-i hatállyal vált a gazdasági társaság önálló képviselőjévé és vezető tisztségviselőjévé, amelynek tényét a NAV KI BFO által csatolt SB lekérdező adatlap is bizonyítja. Peradat, hogy a felperes a tevékenység létesítéséhez, fenntartásához munkáltatói engedéllyel nem rendelkezett, amelyet az is alátámaszt, hogy a személyi anyaga azzal összefüggésben előzetes engedélyt, arra irányuló kérelmet vagy bejelentést nem tartalmazott, és amit személyes meghallgatása során maga is elismert. A per során az sem volt vitatott, hogy a feleknek az összeférhetetlenségi helyzet megszüntetése iránt intézkednie kellett: az alperes ennek érdekében a felperest felszólította, aki e kötelezettségének a szám2 számú lemondó nyilatkozat benyújtásával határidőben eleget tett. A fegyelmi tanács – az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben – a felperes azon hivatkozását, amely szerint az érintett egy ilyen jelentőségű iratot egy példányban készít el, annak átvételét a munkáltatóval nem igazoltatja; a kérelmet a sorsára hagyva egy üres íróasztalon hagyja, majd annak érkeztetése iránt a későbbiekben sem érdeklődik, nem tartotta megalapozottnak. A felperes közvetlen vezetőjének tanúvallomásaiban foglaltakat – amelyek a felperesi nyilatkozat alátámasztását szolgálták volna – szintén nem fogadta el, azt önellentmondónak értékelte, aszerint a tanú a kérelem tartalmát nem látta, mégis aláírta. A fegyelmi tanács megállapítása szerint az ilyen magatartás tanúsítása egy vezető állású foglalkoztatottól elfogadhatatlan és életszerűtlen. Mindezen tényeket, körülményeket értékelve a fegyelmi tanács egyhangúlag arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes a szolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkesen megszegte, amivel egyébiránt az elsőfokú bíróság is egyetértett.

[21] Nem vitás, hogy a foglalkoztatott vétkes kötelezettségszegése fegyelmi büntetést von maga után. A NAV Szj. tv. 187. § (2) bekezdése szerint a fegyelmi büntetést különösen a fegyelmi vétség tárgyi súlyának, a fegyelemre gyakorolt hatásának, az elkövető vétkeességének, a személyi körülményeinek, valamint a munkájában a fegyelmi vétség elkövetése előtt tanúsított magatartásának mérlegelésével kell kiszabni. A hivatalvesztés büntetés kétségtől a legsúlyosabb fegyelmi büntetésnek minősül, amelynek kiszabása során – a többi fegyelmi büntetéshez képest is – fokozottabb körültekintéssel kell eljárni, ugyanis e büntetés alkalmazása egyúttal – további eljárás lefolytatása nélkül – a jogviszony megszüntetését is eredményezi.

[22] A Kp. 85. § (5) bekezdése szerint mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a

mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e. Az a határozat minősül mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatnak, amelyben a hatóság döntését olyan jogszabályra alapozza, amely kizárólag a döntés kereteit jelöli ki. Ilyenkor a jogalkalmazó szerv mérlegeléssel választhat több jogszerű döntés közül.

[23] A fegyelmi büntetés kiszabása mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény (munkáltatói döntés), amelynek során az anyagi jogi jogszabályban előírt szempontokat kell figyelembe venni, a fegyelmi büntetést kiszabó határozat kizárólag jogszabálysértés megállapítása esetén érinthető, mert a bíróság a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perben jogszerűségi felülvizsgálatot, és nem felülmérlegelést végez.

[24] A felperes a Kp. 4. § (7) bekezdés 3. pont szerinti közszolgálati jogviszonnyal összefüggő jogvitában egyrészt a 38. § (1) bekezdés a) pontban szabályozott megtámadási pert kezdeményezett, amelyre a Kp. Második Részében szereplő eljárás lefolytatásának volt helye; másrészt a Kp. 38. § (1) bekezdés e) pontjában szereplő marasztalási keresetet is előterjesztett. A Fővárosi Ítéltábla a megtámadási keresetek tekintetében irányadónak tekintette a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási cselekményekkel összefüggő közigazgatási bírósági gyakorlatot, amely alapján az alábbiak rögzíthetők.

[25] A mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási cselekmény (aktus) törvényességi felülvizsgálat tárgya lehet, ez azonban nem biztosít a bíróságnak felülmérlegelést (felülmérlegelés tilalma). Felülmérlegelés alatt teljes körű, a törvényességi felülvizsgálat mellett célszerűségi szempontokat is felölelő felülvizsgálat értendő, amely mind a tények, mind az abból levonható jogi konzekvenciák tekintetében a bizonyítékok egészének vagy bármelyikének ismételt értékelését jelenti a korábban már eljáró szerv döntésében foglaltakra tekintet nélkül. A bíróság a mérlegelési jogkörhöz kapcsolódóan kizárólag a Kp. 85. § (5) bekezdésében felsorolt szempontok alapján, erre irányuló kereseti kérelem esetén dönthet az ilyen hatósági döntés jogszerűségéről. A közigazgatási döntésben megnyilvánuló mérlegelés törvényességi felülvizsgálata és a közigazgatási mérlegelés meg nem engedett bírósági felülmérlegelésének elhatárolása leginkább úgy lehetséges, ha előbbi a Kp. 85. § (5) bekezdésében is nevesített okszerűség, utóbbit a célszerűség mércéjével jellemezzük. Míg a célszerűségi vizsgálat korlátlan lehetőséget ad egyik okszerű mérlegelésről egy másikra áttérni, addig a tisztán okszerűségi (törvényességi) vizsgálat esetén erre nincs lehetőség; a bíróság tehát nem dönthet azon az alapon, hogy létezik vagy létezhet a közigazgatási szerv mérlegelésénél még okszerűbb mérlegelés is, mert utóbbi önmagában alkalmatlan annak logikailag belátható alátámasztására, hogy maga a közigazgatási mérlegelés is okszerűtlen [Kúria Kfv.35.619/2019/1.; Kfv.I.35.471/2020/5. – Bírósági Határozatok Gyűjteménye (a továbbiakban: BHGY) K-KJ-2021-269].

[26] A mérlegelési jogkörben hozott határozat csak abban az esetben jogszerű, ha – figyelembe véve a felülmérlegelés tilalmára vonatkozó hatásköri megfontolásokat – a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek együttesen megfelel. Mindez függ a hatóság, jelen esetben a fegyelmi jogkört gyakorló mérlegelési szabadságát meghatározó

anyagi jog tartalmától, vagyis vizsgálni kell, hogy a közigazgatási szerv (munkáltató) hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e. Másrészt a mérlegelés szempontjainak és okszerűségének a közigazgatási cselekményt (fegyelmi határozat) tartalmazó iratból megállapíthatónak kell lennie. A bizonyítékok mérlegelésének, okszerűségének tehát ki kell tűnnie az iratokból, amely nem kizárólag annak leírásával egyenértékű, hogy a mérlegelést feltételező tényállás milyen bizonyítékokon alapul. Az okszerűség a jogszabályban meghatározott mérlegelési szempontok és a konkrét ügy – mérlegelési szempontokkal adekvát – tényállásának kapcsolatára vonatkozik.

[27] A mérlegelési jogkörben hozott döntés megsemmisítésére vagy megváltoztatására csak akkor kerülhet sor, ha az jogszabálysértő. Amint azt a jelenleg is irányadó, a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatok felülvizsgálatáról szóló 2/2015. (XI.23.) KMK vélemény is kimondta, a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálatának célja – a közigazgatási perek általános céljával összhangban – a határozat törvényességének elbírálása. Ha a jogszabály a mérlegelés szempontjait meghatározza, akkor a közigazgatási bíróságnak a kereset mentén azt kell megítélnie, hogy a közigazgatási szerv a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket a törvényi előírásokat. A bíróság nem alapozhatja döntését arra, hogy bár a közigazgatási szerv döntése nem jogsértő, a jogszabály adta keretek között, eltérő mérlegelés mellett más, ugyancsak jogszerű döntés is hozható az ügyben. Ez esetben a bíróság átvenné a közigazgatási hatóság szerepét és olyan kérdésben döntene, amely kizárólag a közigazgatási szerv hatáskörébe tartozik. A bírósági jogszerűségi kontroll tehát a hatóság mérlegelési jogkörére nem terjed ki teljeskörűen, a bíróság számára nem biztosít felülmérlegelési lehetőséget (Kfv.III.37.188/2021/6. – BHGY K-KJ-2021-133). A közigazgatási bíróság a mérlegelési jogkörben hozott döntést is csak jogszabálysértés esetén helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg. A közigazgatási bíróságnak nem feladata az egyes tények, körülmények újraértékelése, mert azzal a közigazgatási szerv hatáskörét vonná el és tiltott felülmérlegelést végezne (Kfv.VI.37.730/2018/11. – BHGY K-KJ-2019-600).

[28] Az elsőfokú a bíróság ítéletében megállapította, hogy a fegyelmi eljárás során a tényállás feltárása teljes körűen megtörtént, a fegyelmi vétség felperes részéről való elkövetését bizonyítottanak találta, ugyanakkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fegyelmi tanács a fegyelmi büntetés fajtájának meghatározásához szükséges mérlegelési tevékenység során az ügy sajátosságait megalapozatlanul és okszerűtlenül, a törvényben előírt szempontok nem kellő mélységű figyelembevételével, a NAV Szj. tv. 187. § (2) bekezdésében foglaltak megszegésével értékelte, ezért a körülmények eltérő mérlegelésével a fegyelmi vétség súlyához igazodva a fegyelmi büntetés kiszabását végezetül indokolatlannak találta.

[29] Ezzel szemben az ítéltábla a fellebbezésben írtakat elfogadva amellet foglalt állást, hogy a fegyelmi határozat a törvényben példalózóan előírt, a fegyelmi jogkör gyakorlója által szükségesnek tartott mérlegelés szempontjait tartalmazza, és azok értékelése a perbeli esetben teljes körben megtörtént. A fegyelmi határozatból egyértelműen kitűnik, hogy a fegyelmi tanács a felperes mulasztását szándékos magatartásként értékelte, amit az elsőfokú bíróság gondatlanságból elkövetettként minősített. Az ítéltábla a fellebbező alperes fegyelmi tanács álláspontjára alapított hivatkozásával értett egyet, mely során a törvényszék ítéletének [69] és [72] bekezdéseiben kifejtett érvelését nem fogadta el, ugyanis a felperes az

engedélyezés szükségességéről nem vitásan tudomással bírt, annak megszerzése iránt tett lépését igazolni ténylegesen nem tudta; a hivatalosan nem érkeztetett kérelme elbírálása felől annak állítólagos benyújtásának időpontját követően, a későbbiekben sem érdeklődött. Ezzel összefüggésben az alperes fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy a perbeli esetben téves postázási gyakorlatra hivatkozni alaptalan, figyelemmel arra, hogy postázásra ez esetben – a felperes által sem vitatottan – egyáltalában nem került sor.

[30] Az alperes helytállóan kifogásolta, hogy a törvényszék ítéletében nem tulajdonított jelentőséget azon lényeges körülménynek sem, miszerint a felperes magatartásával a közigazgatási szerv informatikai biztonságát veszélyeztette, holott az alperes a magyar költségvetés bevételeinek túlnyomó többségét biztosító szervezetnek, míg a felperes a perbeli időszakban éppen annak megóvására hivatott beosztást betöltő személynek minősült. Erre figyelemmel megalapozottan hivatkozott az alperes a fegyelmi határozatában arra, hogy a felperessel azonos munkakörben foglalkoztatottak esetében csak egy komoly fegyelmi büntetésnek lehet visszatartó hatása, és a hivatalvesztés büntetés ilyennek minősül. A felperes cselekményének súlyát – az elsőfokú ítéleti megállapítással ellentétben – az sem enyhítheti, hogy az összeférhetetlenségi okot a munkáltató felhívását követően nyomban megszüntette, ugyanis az általa betöltött beosztásban ez alapvető elvárás volt. A felperes személyi körülményei (betegsége, felnőtt gyermekeinek felsőoktatásra fordított anyagi támogatása) a fegyelmi büntetés kiszabására kihatással ugyancsak nem lehettek, mint ahogyan arra az alperes fegyelmi határozatában szintén helytállóan hivatkozott.

[31] Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy a munkáltató által elvégzett, a fegyelmi határozatban részletesen ismertetett mérlegelési tevékenységnek az elsőfokú bíróság részéről megvalósítandó ismételt elvégzésére (felülmérlegelésre) törvényes lehetőség nem volt.

[32] A másodfokú bíróság figyelembe vette a NAV állományában lévőkre vonatkozó fegyelmi határozat felülvizsgálata során követendő bírói gyakorlatot is, miszerint a perbeli esetben alkalmazandó NAV Szj. tv. 187. § (2) bekezdése a korábban hatályos Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 33/G. § (2a) bekezdésének szabályozásával szó szerint megegyezik (Kfv.VII.37.290/2021/6. - BHGY K-KJ-2021-348). Ez alapján a bíróság a munkáltató fegyelmi határozatát nem változtathatja meg, mivel a határozatot egyfokú eljárás keretében hozták meg, és a megváltoztatást a NAV tv. nem teszi lehetővé (Kp. 90. §). A megváltoztatás lehetősége egyébként – törvényi felhatalmazás esetén – sem állna fenn, ugyanis a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény akkor változtatható meg, ha a jogsértés fennáll, de akár a jogalap tekintetében, akár a cselekmény súlyának értékelése körében – törvényes keretek között – eltérő tényállás állapítható meg, vagy ha a bíróság azt észleli, hogy a hatóság az egyedi ügy sajátosságait tévesen, logikátlanul, nem a súlyuknak megfelelően értékelte (Kf.IV.37.399/2019/4. – BHGY K-KJ-2020-139, Kfv.I.35.471/2020/5. – BHGY K-KJ-2021-269).

[33] A perbeli eljárásban hozott fegyelmi határozat kapcsán megállapítható, hogy a felperes a terhére rótt kötelezettségszegést elkövette, annak súlya értékelése körében a fegyelmi határozat tényállásától eltérő tényállás – erre vonatkozó bizonyíték hiányában – nem állapítható meg, a munkáltató az ügy sajátosságait a fegyelmi büntetés kiszabása során megalapozottan és okszerűen, a törvényben előírt szempontok figyelembevételével értékelte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok, az egyes tényállási elemek ismételt összevetésével a mérlegelési jogkörben kiszabott fegyelmi büntetést – erre vonatkozó törvényi rendelkezés hiányában – nem változtathatja meg, sőt a fegyelmi határozatot a mérlegelés új eljárás keretében elvégzése céljából nem semmisítheti meg, a munkáltatót további eljárási cselekmény lefolytatására nem utasíthatja, mert erre kizárólag jogszabálysértés esetén lenne törvényes lehetőség. Minthogy a fegyelmi határozat és annak hivatalvesztés fegyelmi büntetésre vonatkozó rendelkezése jogszerű, ezért az alperes a felperes szolgálati jogviszonyának megszüntetése iránt a NAV Szj. tv. 67. § f) pontjában nevesített hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel ugyancsak jogszerűen intézkedett. A fegyelmi eljárás eredményére tekintettel ez utóbbi intézkedés megtételére jogszabályi kötelezettsége is volt.

[34] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az elsőfokú ítélet eredményesen támadta, az ügy érdemére kiható jogszabálysértést a keresettel támadott fegyelmi és a jogviszony megszüntetését eredményező határozatok tekintetében nem követett el, ennél fogva a felperes marasztalásra irányuló kereseti kérelmei sem lehetnek megalapozottak. Mindez a másodfokú eljárásban azzal a következménnyel járt, hogy a fellebbezés összecszerúségre vonatkozó érveinek külön vizsgálata nem volt szükséges.

[35] A Fővárosi Ítéltábla a törvényszék által elkövetett eljárási jogszabálysértésre és a Kúria fentebb felsorolt precedensértékű, közzétett határozataitól való indokolatlan eltérésre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[36] Az alperes az első- és másodfokú eljárásban perköltséget nem igényelt, így az azokra vonatkozó kötelezést az ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. § (3) bekezdésére figyelemmel mellőzte.

[37] Miután a felperest munkavállalói költségkedvezmény nem illeti meg, ezért a feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése szerinti illetékalap után a 46. § (1) bekezdés szerint számított, 388.800 + 518.400 forint összegben, a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 94. § (1) bekezdés b) pontra, 95. § (2) bekezdés a) pontra, 101. § (1) bekezdésre, 102. § (1) bekezdésre figyelemmel viseli. A fizetendő illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, figyelemmel a Pp. 358. § (2) bekezdésére is. Az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltáblát, a bíróság ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pont]. Amennyiben a felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és

megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

[38] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. § alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[39] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. március 18.

dr. Kecskés Zsófia s.k.

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.

dr. Zakócs Ildikó s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró